

FAKULTA ARCHITEKTURY ČVUT, ATELIER MÁDR
POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE
Hospic na Velehradě
Bc. Barbora Kovářiková
zimní semestr 2022-2023

Dojemná vzpomínka na babičku Františku a její smířené odcházení z kruhu nejbližších příbuzných byla jistě inspirací pro zvolené téma diplomní práce, které v autorce rezonovalo a zrálo v průběhu celého studia architektury a jsem rád, že se odhodlala téma umírání zpracovat ve své závěrečné práci a předvést nám tím celý rozsah svého smýšlení o tomto nezastavitelném procesu, který je ve společnosti stále opomíjený až tabuizovaný.

A Barbora nám ukazuje celý rozsah svého lidského i architektonického přístupu k úloze, jak vytvořeným prostředím pomáhat léčit a smířovat se s odchodem, jak pracovat s důvěrně známou krajinou a duchovním prostředím z místa svého bydliště s výrazně lokálně charakteristickou, milovanou a podnětnou tradicí.

Ve své přípravné fázi na diplomovou práci se důsledně zaměřila na zkušenosti a poznatky lidí, kteří se profesionálně zabývají paliativní péčí, externími službami hospicu, ale také zkušenostmi a poznatky lidí v procesu odcházení, loučení i smíření...

Samotná lokace do centra Velehradu se stala noční můrou přípravy k diplomové práci, pokora před tak významným místem duchovním i historickým přinášela neustálé pochybnosti nad vlastními schopnostmi pro zvládnutí takového úkolu, takové výzvy. Ale Barbora nakonec tu výzvu přijala a zvládla ji.

Málo využívaná zahrada poutního exerčního domu Stojanov se svým více než dvacetimetrovým převýšením jihozápadního svahu, byla autorkou vyhodnocena jako vhodná lokalita pro zamýšlený program "Hospic jako obec". Samotný objekt Stojanova a na něho navazující domov pro zdravotně postižené Salašská, nekoliduje svým zaměřením autorčině tématu a ve společenské části střední části zahrady spolu mohou všechny tři funkce koexistovat ve svém exteriérovém propojení.

Samotný návrh dvoukřídlého objektu "šplhajícího" po stávajícím svahu je koncepčně lapidární, jasný a plně funkční, maximálně využívá upravenou zahradu pro čtyři čtveřice klientských pokojů, které na ni, v obou úrovních obou křídel, přímo navazují. Nicméně autorkou deklarovaný koncept rozevírání objektu do údolí já tak nevnímám, pro mě je to víc svírání obou křídel kolem vnitřní společné zahrady s vodní plochou, akcentované významným solitérem původního javoru na jejím konci. Vnímám ho víc uzavřený do svého světa s možností nadhledu.

Na zpracování zahrady je patrná spolupráce se zahradní architektkou a atmosféra je plně v souladu se zamýšleným záměrem prostředím léčit. Rovněž "hospic jako obec" se v návrhu projevuje "lavičkou na zápraží" před pokojem při "cestě kolem sousedů" do společné zahrady nebo do společenských prostorů či cestou na vyhlídku ze střešní terasy do údolí s klášterem a bazilikou. Bohužel tento záměr funguje jen u dvojic všech prostředních pokojů, lavičky před všemi krajními pokoji jsou svým umístěním spíš lavičkou hanby.

Celkovému velmi oduševnělému záměru je pak podřízen koncept ostatních funkčních celků provozu, který zřejmě nebude až tak úsporný, ale pro tento nadstandardní hospic je zcela adekvátní. Kaple jako středobod objektu je zcela logická, očekávaná a zapadá do záměru. Její nepřímé horní osvětlení přes "mléčnou stěnu" z ní vytváří krásný abstrahovaný prostor, který pro mě devaluje jen černé konstrukční prvky v interiéru, schodiště ke kazatelně a doufejme, že pro rozjímání nebudou příliš rušivé provozní chodby kolem tohoto duchovního prostoru.

No a nemůžu si odpustit zmínit některé přehmaty, které mě nervují při četbě dispozic. Je to otevírání mnohých dveří v interieru, od dovnitř a ven otevíravých dveří na WC v šatnách zaměstnanců a špatně přístupnou kuchyňku a úklid v 1.PP až po nutně obchozí dveře do hygienických boxů všech pokojů v 1. a ve 2. NP. Výjezd ze služebního dvoru v 1.PP by zasloužil lepší rozhled na průjezdnou komunikaci a otevírání vjezdové brány zabírá celou třetinu plochy dvoru, na kterém sklad medicinských plynů spíš překáží. Grafickému zpracování zahrady by prospěla legenda. A ještě je pro mě matoucí významový výraz čistících místnosti, které jsou pro provoz v 1.NP zcela bez oken a na stejném místě ve 2.NP jsou celoprosklené. Proč? A poslední věc, vstup na terasu pokoje v detailech fasády se nejeví jako bezbariérový a není patrně osazení rámu výplně na tepelnou izolaci podzemního obvodového zdiva.

Barbora je vnímavá mladá architektka, citlivá a jemná, stejně jako její diplomová práce...jsem rád, že jsem mohl být u tohoto projektu, že jsem mohl být u jejího přerodu ze studentky v architektku. Velkým bonusem její diplomové práce je výborná grafická úroveň s množstvím přesvědčivých vizualizací a především přehledný a krásně zpracovaný dřevěný model celého areálu.

Diplomová práce Bc. Barbory Kovářikové je zpracovaná v požadovaném rozsahu a kvalitě a nebojím se napsat, že svým pokorným a citlivým designem pomáhá při odcházení, pomáhá při léčení a pomáhá i při smíření...tak jak autorka chtěla. Její práci samozřejmě doporučuji k obhajobě.

Návrh závěrečného hodnocení

B-C

ing.arch.Josef Mádr
29.1.2023

